

## **PREZYDENT MIASTA WAŁBRZYCHA**

Wałbrzych, 9.06.2015 r.

BPS.030.16.2015

**Pan  
Piotr Zientarski  
Przewodniczący  
Komisji Ustawodawczej  
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej**

W nawiązaniu do pisma dot. projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk senacki nr 855) przedstawiam następujące informacje.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku wprowadzona została nowa jednostka samorządu terytorialnego – powiaty, które zostały podzielone na powiaty ziemskie oraz powiaty grodzkie, czyli miasta na prawach powiatu.

Art. 91 ustawy o samorządzie powiatowym mówi o możliwości nadania praw powiatu miastom, które:

- 1) w dniu 31 grudnia 1998 r. liczyły więcej niż 100 tys. mieszkańców,
- 2) z dniem 31.12.1998 przestały być siedzibami województw chyba, że na wniosek rady miejskiej odstąpiono od nadania praw powiatu,
- 3) uzyskały status miasta na prawach powiatu przy dokonywaniu pierwszego podziału administracyjnego kraju na powiaty.

Powstało 66 miast na prawach powiatu; tylko w trzech przypadkach rady miejskie zdecydowały o dobrowolnej rezygnacji z tego statusu – były to: Sieradz, Ciechanów i Piła.

Przepis ten nie daje jednak możliwości uzyskania statusu miasta na prawach powiatu np. dla miast, które dobrowolnie z tego przywileju zrezygnowały. Po upływie 16 lat od przeprowadzenia reformy samorządowej okazuje się, że decyzje podjęte wówczas przez rady miejskie w dobrej wierze, niekoniecznie są dobre w dniu dzisiejszym.

Szczególnym przypadkiem uzyskania statusu miasta na prawach powiatu jest miasto Wałbrzych, które w chwili wprowadzenia reformy administracyjnej kraju zostało miastem na prawach powiatu, jednak utraciło swoją „grodzkość” w 2002 roku.

Po kilku latach, dzięki nowelizacji ustawy o samorządzie powiatowym, 1.08.2009 roku, Wałbrzych odzyskał status miasta na prawach powiatu. Zmiana jednak

dotyczyła wyłącznie Wałbrzycha, pomijając miasta, które np. z „grodzkości” zrezygnowały dobrowolnie przed 1 stycznia 1999 r.

Model zarządzania miastem przez jednego gospodarza stwarza samorządom korzyści decyzyjne, finansowe, możliwości pozyskiwania dodatkowych środków pieniężnych. Z chwilą odzyskania grodzkości budżet Wałbrzycha wzrósł o ok. 30 %. Miasta na prawach powiatu mają szansę stać się lokalnymi „lokomotywami rozwoju”. Jednocześnie mogą z gminami ościennymi realizować wspólnie projekty inwestycyjne w zakresie komunikacji, dróg, edukacji, ochrony zdrowia i innych, tak jak ma to miejsce w przypadku Wałbrzycha.

Taki model władzy w mieście daje także powiązanie pomiędzy zarządzeniem miastem a odpowiedzialnością za wszystkie wydawane decyzje przed mieszkańcem, który dokonuje kompleksowej oceny działalności Prezydenta na terenie miasta w wyborach bezpośrednich.

Dualizm struktur samorządowych nastęrcza trudności organizacyjne, polegające na rozproszeniu zadań czy dublowaniu niektórych działów administracji samorządowej, zwłaszcza przy zarządzaniu drogami w mieście, procesach inwestycyjnych realizowanych na terenie miasta, jednej polityce oświatowej począwszy od przedszkola, a skończywszy na szkolnictwie ponadgimnazjalnym, jednej polityce finansowej, kulturze i sporcie – przy dwóch odrębnych strukturach samorządowych na tym samym terenie istnieje kilka instytucji działających w tej samej sferze.

Dochody wypracowywane na terenie miasta (w tym z podatków dochodowych) nie są wydatkowane na jego własny rozwój, a zasilają gminy ościenne wchodzące w skład powiatu.

W związku z tym każda gmina powinna samoistnie decydować o tym, jaka struktura administracyjna jest dla niej najlepsza i w jakiej chce funkcjonować.

Gorąco popieram, w oparciu o doświadczenia Wałbrzycha, starania miasta Piła, ale również innych miast, do uzyskania statusu miasta grodzkiego w drodze w/w ustawy.

z wykoen Szceen

Prezydent  
Miasta Wałbrzycha  
Roman Szczęsny

